

KARTA PRZEDMIOTU

Rok akademicki 2019/2020

Kod przedmiotu	0915.7.FIZJ2.B/C5.B	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Bioetyka Bioethics
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Fizjoterapia
1.2. Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	drugiego stopnia
1.4. Profil studiów*	praktyczny
1.7. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr hab. n. społ. Ilona Zeber-Dzikowska
1.9. Kontakt	ilona.zeber-dzikowska@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.2. Język wykładowy	polski
2.4. Wymagania wstępne*	Znajomość zagadnień obejmujący zakres anatomii i fizjologii człowieka oraz genetyki

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	wykłady	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	Muszala A., 2007: Encyklopedia Bioetyki. Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, Radom Tyburski W., 2014: Lokalny i globalny wymiar ochrony środowiska w perspektywie odpowiedzialności. Studia z etyki i edukacji globalnej nr 1/2014 Birnbacher D., 2009: Odpowiedzialność za przyszłe pokolenia – zakres i granice, „Studia Ecologiae et Bioethicae” t. 7. Bonenberg M., 1999: Człowiek i ziemia, Wydawnictwa Oddziału Polskiej Akademii Nauk, Seria Nauka dla Wszystkich, Kraków Devall B., Sessions G., 1994: Ekologia Głęboka. Życie w przekonaniu, że natura coś znaczy, Wydawnictwo Pusty Obłok, Warszawa. Dobrzański G., Dobrzańska B.M., Kielczewski S., red. 1997: Ochrona środowiska przyrodniczego, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok
	uzupełniająca	Alichniewicz A., Szczepańska A., 2001: Dylematy bioetyki. Zakład Etyki i Filozofii Medycyny Akademii Medycznej w Łodzi, Łódź 2001 Bernard J., 1994: Od biologii do etyki. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa Reiss Michael J., Straughan R., 1997: Poprawianie natury. Inżynieria genetyczna - nauka i etyka. Wydawnictwo AMBER, Warszawa 1997 Tokarczyk R., 1984: Prawa narodzin, życia i śmierci. Wydawnictwo Lubelskie, Lublin Chyrowicz B., 2000: Bioetyka i ryzyko. Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2000

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć) <u>w zakresie wiedzy:</u> C1 - rozwijanie i kształtowanie świadomości osób uczestniczących w systemie edukacyjnym o ciężącej na nich odpowiedzialności w kwestii społecznej i kulturowej, środowiskowej, ochroniarskiej. <u>w zakresie umiejętności:</u> C2 - wytworzenie i utrwalenie skali indywidualnej i społecznej świadomości edukacyjnej – bioetycznej w dobie przemian globalizacyjnych C3 - pogłębienie umiejętności strukturalizowania, porządkowania i organizacyjnego kształtowania systemu edukacji, stanowiącego koherentną całość bytową, rzeczową, realną i faktyczną bazę w zakresie bioetycznym <u>w zakresie kompetencji społecznych:</u> C4 - poszerzenie umiejętności i kompetencji rozumienia i stosowania norm bioetycznych w pracy zawodowej.	4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć) Wykłady: - Bioetyka i filozofia człowieka (zapoznanie z pojęciem - bioetyka, jej historią i sposobami ujmowania powyższego zagadnienia; omówienie moralności w nauce). - Od biologii do etyki (przeanalizowanie następujących zagadnień: współczesna bioetyka - eksperymenty; moralne konsekwencje rewolucji terapeutycznej; szczepienia a biznes farmaceutyczny; dawcy, biorcy; reanimacja medyczna a świadoma zgoda; transplantologia – przeszczepy; badania nad lekami; koncerny farmaceutyczne; reprodukcja – diagnostyka prenatalna, ciąża, klonowanie; sztuczne zapłodnienie, zapłodnienie in vitro; inżynieria
--	--

genetyczna; źródła norm etycznych w odniesieniu do zwierząt; hodowla zwierząt, produkcja mięsa, tezy etyki, opieka, eutanazja zwierząt; problemy etyczne związane z hodowlą: komórek i tkanek in vitro /w tym komórek macierzystych/, zwierzętami transgenicznymi, roślinami transgenicznymi, badania nad ludzkim genomem, geotechnologia, bankami spermy, magazynowanie zarodków; etyka ochrony gatunków, przyrody; środowiska i właściwości intelektualnych).

3. Etyka a epidemiologia (nowotwory i ich rejestry; etyka a AIDS).
4. Postawa głównych religii świata wobec bioetyki (różne religie wobec bioetyki).
5. Bioetyka a środowisko przyrodnicze.
6. Różne wymiary etyki (etyczne wymiary edukacji ekologicznej; młodzież wobec wartości ochrony środowiska; wzory zachowań i typy różnorodnych działań środowiskowych, ochroniarskich; żywność genetycznie modyfikowana ilustracją ryzykownych działań człowieka cywilizacji technicznej; wychowanie ekologiczne w perspektywie personalistycznej; człowiek i prawda w aspekcie nauk przyrodniczych; zagadnienie światopoglądu w edukacji ekologicznej; styl życia młodzieży, jego determinanty - pojęcie stylu życia i zachowań zdrowotnych, czynniki determinujące styl życia). Nasilające się choroby cywilizacyjne, społeczne konsekwencją globalizacji.
7. Kompetencje rozumienia i stosowania norm bioetycznych w pracy zawodowej.
8. Bioetyka w procesie globalizacji.
9. Bioetyczny wymiar ochrony środowiska w obszarze lokalnym i globalnym.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY:		
W01	objaśnia na czym polega argumentacja w sporach bioetycznych	FIZJ2P_W21 - rozumie i rozpoznaje kulturowe i religijne normy i tradycje, które mogą być przyczyną nieporozumienia i problematycznych sytuacji w opiece nad pacjentem
W02	opisuje modele relacji lekarz – pacjent, wyjaśnia zagadnienie tajemnicy lekarskiej, wyjaśnia aspekty moralno prawne błędów medycznych, wyjaśnia zasady poszanowania praw autorskich	FIZJ2P_W25 - potrafi wymienić i interpretować zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem i w zespole, zna prawa pacjenta, prawa i obowiązki pracodawcy, pracowników oraz własne
W03	wymienia warunki świadomej zgody, ocenia zakres manipulacji genetycznych, charakteryzuje etyczne aspekty prokreacji, wymienia rodzaje przeszczepów i potrafi dokonać ich oceny moralnej, wymienia rodzaje eksperymentów medycznych i warunki konieczne do ich przeprowadzania, definiuje pojęcie eutanazji i uporczywej terapii, ocenia pozyskiwanie i wykorzystanie ludzkich komórek macierzystych w terapii	FIZJ2P_W30 - potrafi wymienić i interpretować zasady etyczne obowiązujące w badaniach naukowych oraz w podejmowaniu decyzji i działań
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	formuluje argumenty bioetyczne z punktu widzenia danego systemu filozoficznego	FIZJ2P_U21 - potrafi dostrzegać, rozpoznawać i rozróżniać konflikty etyczne związane z rozwojem nauk biomedycznych
U02	identyfikuje problemy bioetyczne. Projektuje sposoby rozwiązywania problemów bioetycznych. Opracowuje argumentacje w zakresie zagadnień bioetycznych	FIZJ2P_U23 - potrafi dostrzec, zrozumieć i uszanować dodatkowe uwarunkowania historyczne, kulturowe, religijne i etniczne problemów pacjenta w programowaniu usprawniania
U03	przygotowuje wniosek o zgodę komisji bioetycznych na prowadzenie badań według obowiązujących zasad	FIZJ2P_U35 - potrafi przygotować wniosek o zgodę komisji bioetycznych na prowadzenie badań naukowych
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	zna i akceptuje różnorodne argumenty bioetyczne w zależności i od przyjętej argumentacji filozoficznej	FIZJ2P_K03- analizuje i potrafi zaakceptować opinie członków zespołu i innych specjalistów
K02	odpowiedzialnie projektuje i wykonuje zadania zawodowe zgodnie z zasadami bioetyki	FIZJ2P_K06 - przestrzega właściwych relacji z pacjentem, z jego rodziną, z najbliższym otoczeniem i społeczeństwem w oparciu o zasady etyczne w decyzjach i działaniach
K03	wykazuje właściwą postawę wobec problemów z jednoczesnym ustalaniem działań priorytetowych w zakresie ich rozwiązywania	FIZJ2P_K07 - przestrzega zasad etycznych obowiązujących w badaniach naukowych, w pracach autorskich

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*			Inne(jakie?)* prezentacje		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...
W01										x			x						x		
W02										x			x						x		
W03										x			x						x		
U01										x			x						x		
U02										x			x						x		
U03										x			x						x		
K01										x			x						x		
K02										x			x						x		
K03										x			x						x		

*niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	W: Uzyskanie od 51% do 65% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	3,5	W: Uzyskanie od 66% do 75% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	4	W: Uzyskanie od 76% do 85% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	4,5	W: Uzyskanie od 86% do 95% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia
	5	W: Uzyskanie od 96% do 100% łącznej liczby pkt. możliwych do uzyskania zaliczenia

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	25	15
Udział w wykładach	25	15
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	25	35
Przygotowanie do wykładu	25	35
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	50	50
PUNKTY ECTS za przedmiot	2	2

*niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....